

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2008

**DEN NATIONELLA KVALITETSSTRATEGIN
FÖR LIVSMEDELSEKONOMI**

DEN NATIONELLA KVALITETSSTRATEGIN FÖR LIVSMEDELSEKONOMI

Vision

Konsumenten vill ha finländska livsmedel och matjänster och har förtroende för den finländska livsmedelskedjans verksamhet. Livsmedelskedjan har en stark konkurrenskraft. Hela livsmedelsekonomin samarbetar med tanke på konsumenten.

Verksamhetsidé

Den finländska livsmedelskedjan erbjuder konsumenten säkra och högklassiga produkter och tjänster genom att utnyttja nationella fördelar. Hela livsmedelskedjan utvecklar sin verksamhet i samarbete. Kedjan handlar kundorienterat och konkurrenskraftigt med respekt för människor, djur och natur.

Värden

- **Nöjda kunder**
Konsumentens behov och förväntningar styr verksamheten. Dessa preciseras till produkter och tjänster i samarbetet mellan kedjans olika faser.
- **Lönsamhet**
Kvalitetsarbetet stärker företagets och hela livsmedelskedjans konkurrenskraft och lönsamhet.
- **Samhällsansvar**
Livsmedelskedjan följer principerna om hållbar utveckling och beaktar miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter.

Mål

- **Att stärka den finländska livsmedelskedjans konkurrenskraft**
- **Att stärka samhällsansvarigt agerande inom den finländska livsmedelsekonomin**
- **Att stärka den finländska livsmedelskedjans konkurrensfördel**
- **Att stärka konsumenternas kännedom om den finländska livsmedelskedjans verksamhet**

INNEHÅLL

- 04** Den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomi år 2008
- 05** Finansiering
- 05** Projekt
- 06** Kommunikation
- 06** Evenemang
- 08** Den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomi
- 12** Kvalitetssystemarbete
- 12** Spannmålsbranschens samarbetsgrupp (VYR)
- 12** Nätverket av kvalitetsinformationssystem för livsmedelsekonomin (ELATI)
- 14** Bilaga 1: Projekt kring kvalitetskedjor som pågått under 2008

DEN NATIONELLA KVALITETSSTRATEGIN FÖR LIVSMEDELSEKONOMI ÅR 2008

År 2008 var ett aktivt och företagsamt år för Kvalitetskedjan. Under årets gång främjade man Kvalitetsstrategins mål genom att själv och tillsammans med projektaktörer ordna flera seminarier och diskussionstillfällen och delta i mässor både i Finland och utomlands. Hösten 2008 fick Kvalitetskedjan nya fräscha webbsidor, laatuketju.fi, och nyhetsbrevet Laatonen började utkomma på det andra inhemska språket.

År 2008 inleddes ett utvecklingsprojekt för att möjliggöra ett enhetligt kvalitetssystem för livsmedelskedjan. Ett enhetligt kvalitetssystem skulle bland annat kunna stärka vår produktions image. De handlingsinstruktioner för primärproduktionen som arbetats fram inom Kvalitetskedjan skulle länkas samman med det kvalitetssystem som skapas i projektet.

Matpriset hade en framträdande roll i den offentliga debatten år 2008. I medierna fästes uppmärksamhet vid höjda matpriser. Därför arbetade Kvalitetskedjan på hösten aktivt med temana "god mat är ingen slump" och "vår högklassiga mat är förmånlig". Med detta som utgångspunkt beredde Kvalitetskedjans arbetsgrupp för kommunikation i samarbete med kvalitetsledningsgruppen paneldiskussionen MAT & PRIS, som hölls i februari 2009.

Hösten 2008 startade också två projekt som tagits med i regeringsprogrammet: Programmet för främjande av finländsk matkultur och Matstrategin som sträcker sig fram till 2020. Kvalitetskedjan har aktivt deltagit i bådars verksamhet.

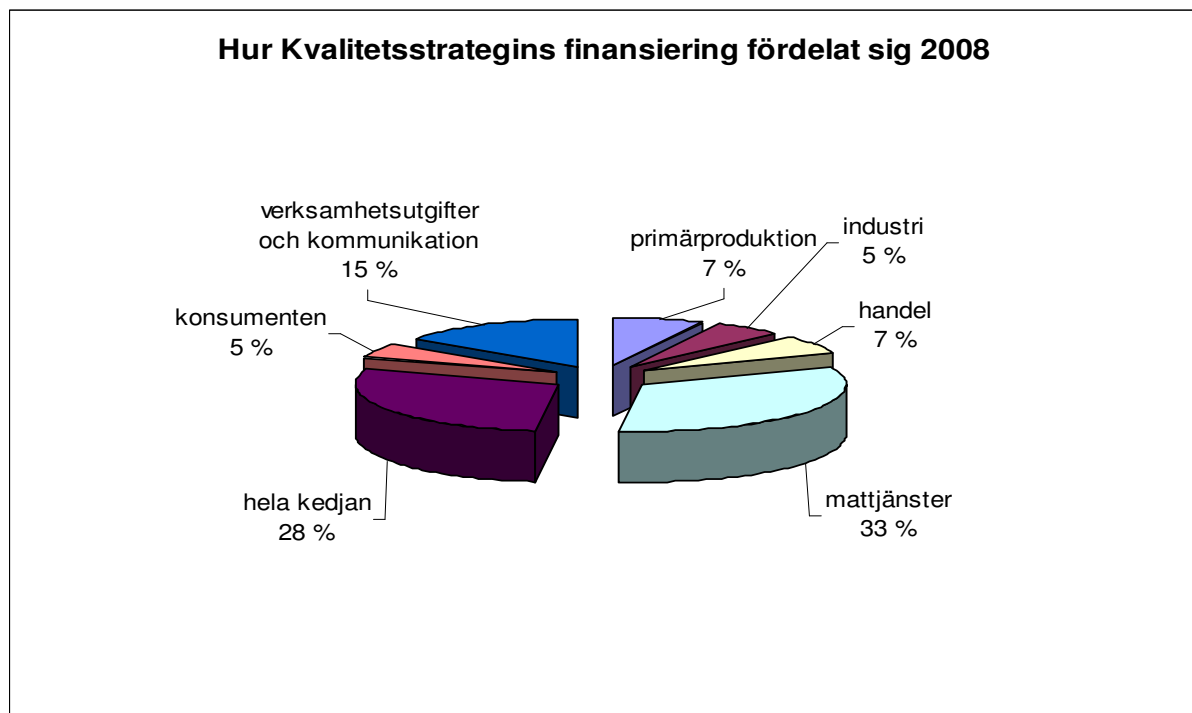
Under ledning av jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila började man i slutet av året bereda en delegation för livsmedelsekonomi. Delegationens mål är i synnerhet att höja livsmedelskedjans konkurrenskraft.

Kvalitetskedjans personresurser stärktes då Kvalitetskedjan för första gången hade en projektansvarig för ett helt år. Kvalitetskedjans nya koordinator inledde sitt arbete i början av juni. På hösten satsade man på att göra projektansökningsförfarandet och -verksamheten klarare och gav statsrådets förordning om kvalitetsprojekt (638/2008). Också de nya ansökningsanvisningarna fastställdes.

Kvalitetskedjan tackar kedjans alla aktörer för gott och konstruktivt samarbete 2008.

FINANSIERING

Kvalitetsstrategin hade ett anslag på cirka 1,4 miljoner euro till sitt förfogande år 2008 (varav riksdagens särskilda anslag på 0,2 miljoner euro för projektet Hållbara offentliga mattjänster). I likhet med tidigare år finansierade Kvalitetskedjan Spannmålsbranschens samarbetsgrupp (VYR) med ett årsverke och arbetet med kvalitetsinformationssystemet med 0,6 årsverken.

PROJEKT

Projekten är ett av de viktiga instrument genom vilka målen i den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomi förverkligas.

Med medel från kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomi finansierades 2008 fem fortsättningsprojekt och aderton nya projekt. Det kom sammanlagt in 39 projektansökningar.

Cirka en miljon euro i projektmedel beviljades för följande prioriterade områden:

- projekt som syftar till bättre konkurrenskraft inom livsmedelsekonomin
- projekt som syftar till att stärka livsmedelskedjans sociala ansvar (= spårbarhet, etiska handlingsprinciper, tillgången på lokala produkter)
- informations- och utvecklingsprojekt som stärker konsumentens förtroende

Många ansökningar handlade på ett eller annat sätt om att stärka konsumentens förtroende. Cirka hälften av medlen gick därför också till projekt med detta tema.

Projekt genomfördes i alla delar av kedjan: industrin för produktionsinsatser, primärproduktionen, industrin, handeln och mattjänsterna. Det genomfördes också många konsumentprojekt och -aktiviteter och informationsverksamheten var omfattande (bilaga 1: projekt).

KOMMUNIKATION

www.laatuketju.fi

Kvalitetskedjans kommunikation blev effektivare hösten 2008, då Kvalitetskedjans webbsidor förnyades. Det beslöts att webbplatsen ska vara helt tvåspråkig (genomfördes i januari 2009). De nya fräscha sidorna, som har en klar struktur, har fått ett gott mottagande av användarna.

Laatunen

Webbtidningen Laatunen är ett elektroniskt nyhetsbrev för kvalitetsstrategin inom livsmedelsekonomi som tar upp aktuella frågor i kvalitetsarbetet. För att göra Kvalitetskedjans arbete känt också bland nya svenskspråkiga parter började tidningen Laatunen komma ut på båda inhemska språken hösten 2008. År 2008 kom det ut tio tidningar.

EVENEMANG

Grüne Woche 18.–27.1.

Kvalitetskedjan presenterade sig på en mångsidig avdelning på den nationella mässan Grüne Woche i Berlin. Minister Anttila deltog i mässan genom att öppna mässavdelningen. Olika aktörer från livsmedelskedjan var representerade, bland annat Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter, Evira och ett tiotal finländska företag. Finland genomförde för första gången ett så här omfattande export- och PR-evenemang inom mat och matkultur genom samarbete mellan myndigheter och företag. Syftet var att höja den finländska matkulturens image i Mellaneuropa. På avdelningen presenterades den finländska matens originalitet, renhet och spårbarhet.

Farmari-mässan i Lahtis 31.7.–3.8.

Vid Kvalitetskedjans grilldemonstrationer på Farmari-mässan grillade toppkockar lokala producenters råvaror och påverkare från olika branscher var med och diskuterade finländsk mat. Med och grillade var bland annat jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila, Livsmedelssäkerhetsverket Eviras generaldirektör Jaana Husu-Kallio, statsminister Matti Vanhanen och finansminister Jyrki Katainen.

På Kvalitetskedjans inomhusavdelning trampade man motionscykel för ren och färsk närproducerad mat med siktet inställt på Stafetten för närproducerad mat som trampades från Suomussalmi till Helsingfors i augusti.

ELMA-mässan 6.–8.11.

Helsingfors lantbruksmessa ELMA i Helsingfors mässcentrum besöktes av Kvalitetskedjans gäster Muminmamman och Lilla My som talade om högklassiga råvaror och läcker mat. På mässan delade man ut dekalmer med reklam om Kvalitetskedjans nya webbsidor.

Visions- och nyhetsdag 20.11.

Temat för den visions- och nyhetsdag för beslutsfattarna inom livsmedelskedjan som ordnades i riksdagen var samhällsansvar – en del av den finländska livsmedelskedjans konkurrenskraft. I de

inledande anförandena och diskussionen behandlade man vad livsmedelskedjans samhällsansvar betyder, vilka målen är och med vilka metoder dessa mål kan uppnås.

Kanslichef Jarmo Vaittinen var ordförande för evenemanget. Inledande anföranden hölls av Tapiola-gruppens generaldirektör Asmo Kalpala, MTK:s miljödirektör Johanna Ikävalko, Raisio Abp:s verkställande direktör Matti Rihko och Kesko Abp:s utvecklingsdirektör inom samhällsansvar Ulla Rehell. Professor Sirpa Kurppa från MTT gjorde ett kommenterande inlägg.

Mervärde av kvalitetsarbete – diskussion kring det nationella kvalitetssystemet för livsmedelskedjan 30.10.2008

I diskussionsmötet som ordnades för ledningen inom livsmedelsindustrin, handeln och primärproduktionen framfördes synpunkter på hur det nationella kvalitetssystemet för livsmedelskedjan och livsmedelskedjans konkurrenskraft ska utvecklas. Ordförande för mötet var Merja Leino från Atria Oy. Inledande anföranden hölls av Matti Aho, Jord- och skogsbruksministeriet, Merja Leino, Atria Oy, Annikka Hurme, Valio Oy, Heljä Aalto, HK Ruokatalo Oy, Osmo Laine, Finlands Dagligvaruhandel och Jaakko Nuutila, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter. Evenemanget ordnades av Kvalitetskedjan och Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi.

Stafetten för närproducerad mat 18.–22.8.

För att hylla lokalt producerad mat cyklades Stafetten för närproducerad mat genom Karelen. Stafetten startade från Suomussalmi och passerade via Kajana, Juga, Joensuu, Punkaharju, Villmanstrand, Kausala och Borgå till Helsingfors.

Stafetten är ett glatt lagevenemang som syftar till att påminna beslutsfattare och konsumenter om den närproducerade matens betydelse, smak och färskhet samt dess positiva inverkan på sysselsättningen och den hållbara utvecklingen i landskapen.

Stafetten genomfördes nu för andra gången som ett projekt inom Kvalitetskedjan.

Tillkännagivning av vinnaren i tävlingen Årets Lantgård 20.11.

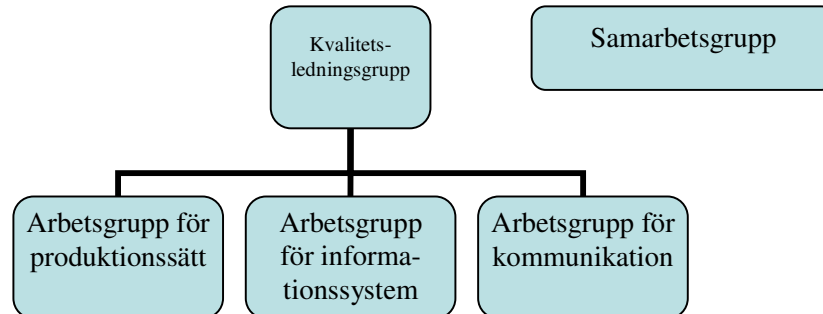
Vehviläinens lökgård från Siilinjärvi blev vinnare i tävlingen Årets Lantgård. Hedersomnämmanden fick Lapattos mjölgård från Savitaipale, turistföretaget och växtodlingsgården Lehmonkärki från Asikkala och företaget inom herrgårdsturism Taulun Kartano från Toivakka. Karakteristiskt för alla de prisbelönade företagen är att de har starka framtidsvisioner som förverkligas genom strategiska val. ProAgria ansvarade för tävlingen.

Slutseminariet 10.12. för projektet Vilken mat i morgon? – Den framtida strukturen i finländarnas matkonsumtion och de förändringsfaktorer som styr denna (MIRHAMI 2030)

I forsknings- och utvecklingsprojektet förutspåddes matkonsumtionens framtid i Finland 2030. Förändringar i matkonsumtionens verksamhetsmiljö och olika faktorer som påverkar matkonsumtionen undersöktes, såsom människornas vardagsliv, fritid, livsstilar och värderingar.

Kvalitetskedjans projekt MIRHAMI 2030 genomfördes av Framtidsforskningsinstitutet, Konsumentforskningscentralen, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT och Finpro. I projektet deltog dessutom företagspartner från olika länkar i livsmedelskedjan.

DEN NATIONELLA KVALITETSSTRATEGIN FÖR LIVSMEDELSEKONOMI

Kvalitetsledningsgruppen

Kvalitetsledningsgruppen samlades fyra gånger under året. Ledningsgruppen bestämde ansökningstiden för projekt, kriterierna för projektvalet och de prioriterade områdena samt fortsatte diskussionen om mätare för strategin. Kvalitetsledningsgruppen styrde även projektbedömningen. Gruppen behandlade projektansökningarna och rekommenderade finansiering till 23 projekt.

Ordförande:

Avdelningschef, överdirektör Heimo Hanhilahti, Jord- och skogsbruksministeriet

Medlemmar:

Avdelningschef Matti Aho, Jord- och skogsbruksministeriet

Verkställande direktör Heikki Juutinen, Livsmedelsindustriförbundet rf

Verksamhetsledare Pirkko Haikkala, efterträd av direktör Seppo Aaltonen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK

Verkställande direktör Osmo Laine, Finlands Dagligvaruhandel rf

Generalsekreterare Sinikka Turunen, Finlands Konsumentförbund rf

Sekreterare:

Från Jord- och skogsbruksministeriet först överinspektör Sini Saares, från och med 1.2 överinspektör Seija Ahonen och från och med 1.6 överinspektör Tiina Soisalo

Kvalitetsledningsgruppen leder den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomi. Ledningsgruppen ansvarar för samordningen av strategins organisation och genomförande samt för ett tidsenligt innehåll. Ledningsgruppen ger Jord- och skogsbruksministeriet förslag till projekt som

ska finansieras med medel från kvalitetsstrategin. Dessutom följer ledningsgruppen upp att målen i kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomi förverkligas.

Samarbetsgruppen

Samarbetsgruppen samlades fyra gånger under året. I samarbetsgruppen diskuterades under året livligt bl.a. projekt och mätare för kvalitetsstrategin.

Ordförande:

Kanslichef Jarmo Vaittinen, Jord- och skogsbruksministeriet

Medlemmar:

Handelsråd Leena Mannonen, Jord- och skogsbruksministeriet

Lantbruksråd Kirsi Heinonen, Jord- och skogsbruksministeriet

Generaldirektör Jaana Husu-Kallio, Livsmedelssäkerhetsverket Evira

Överdirektör Marjo Bruun, Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral Tike

Professor Eero Puolanne, Helsingfors universitet

Forskningsdirektör Mari Walls, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT

Kundansvarig Mirja Mokkila, Statens tekniska forskningscentral VTT

Direktör Maija Peltola, Livsmedelsindustriförbundet rf

Direktör Seppo Aaltonen, efterträd av ombudsmannen för matkultur Jaakko Nuutila, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK

Direktör Ilkka Nieminen, Finlands Dagligvaruhandel rf

Verkställande direktör Pekka Metsola, Trädgårdsförbundet

Förbundsordförande Veli-Matti Kunttonen, Finlands Livsmedelsarbetareförbund SEL rf

Ordförande Leena Jääskeläinen, Finlands Fiskhandlarförbund

Verksamhetsledare Lea Lastikka, Finlands Fjäderfäförbund

Informatör Mia Wikström, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC

Programdirektör Erkki Vasara, Agropolis Oy/Kompetenscentrumet för livsmedelsbranschen ELO

Ledande konsult Sirpa Sivonen, FCG Efeko Oy

Verksamhetsledare Tiina Lampisjärvi, Finfood – Finlands Matinformation rf

Enhetschef Sampsa Heinonen, Finfood Luomu

Kommunikationschef Seija Luomanperä, Yara Suomi Oy

Livsmedelsexpert Annikka Marniemi, Finlands Konsumentförbund rf

Verkställande direktör Riikka Seppälä, Inhemska Trädgårdsprodukter rf

Ordförande Esa Partanen, Luomuliitto ry

Jurist Merja Söderström, Turism- och Restaurangförbundet MaRa rf

Kvalitetschef Pirjo Jokipii, ProAgria Landsbygdscentralernas Förbund

Sekreterare:

Från Jord- och skogsbruksministeriet först överinspektör Sini Saares, från och med 1.2 överinspektör Seija Ahonen och från och med 1.6 överinspektör Tiina Soisalo

Samarbetsgruppen för kvalitetsstrategin är ett forum för diskussion och initiativ i kvalitetsstrategiarbetet inom livsmedelsekonomin. Samarbetsgruppen förmedlar information om kvalitetsarbetet i hela kedjan till sina parter och tvärtom. Dessutom ger samarbetsgruppen kvalitetsledningsgruppen förslag till strategiska riktlinjer och prioriterade områden i kvalitetsstrategiarbetet.

Arbetsgruppen för informationssystem

Arbetsgruppen samlades fyra gånger under året. Därtill hölls tre omfattande seminarier (ELATI-seminariet, Datalagring, Standardisering av data). Arbetsgruppen genomförde målprogrammet för kvalitetsinformationssystem (2005–2010). Arbetsgruppen utvärderade också de informationssystemprojekt som ansökte om finansiering och följde upp hur de projekt som finansierats framskred.

Ordförande:

Dataadministrationsdirektör Risto Yrjönen, Jord- och skogsbruksministeriet

Medlemmar:

Direktör Maija Peltola, Livsmedelsindustriförbundet rf

Direktör Ilkka Nieminen, Finlands Dagligvaruhandel rf

Specialsakkunnig Esko Kiiski, Jord- och skogsbruksministeriet

Dataadministrationsdirektör Maija Eskola, Livsmedelssäkerhetsverket Evira

Utvecklingsdirektör Hannu Seppänen, ProAgria Landsbygdscentralernas Förbund

Överinspektör Tiina Soisalo, Jord- och skogsbruksministeriet

Sekreterare:

Utvecklingschef Pirjo-Liisa Penttilä, Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral Tike

Arbetsgruppen för informationssystem samordnar och styr utvecklingen av de gemensamma kvalitetsinformationssystemen inom livsmedelsekonomin i syfte att ge den information som olika parter behöver.

Arbetsgruppen för produktionssätt

Ordförande:

Lantbruksråd Taina Vesanto, Jord- och skogsbruksministeriet

Medlemmar:

Direktör Hannu Seppänen, ProAgria Landsbygdscentralernas Förbund

Direktör Eeva Brofeldt, Valio Oy

Verksamhetsledare Tiina Lampisjärvi, Finfood – Finlands Matinformation rf

Utvecklingschef Ingela Hilden, Yara Suomi Oy

Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, ingen utsedd representant
Branschchef Marika Säynevirta, Livsmedelsindustriförbundet rf

Livsmedelsexpert Annikka Marniemi, Finlands Konsumentförbund rf

Specialveterinär Taina Laine, Livsmedelssäkerhetsverket Evira

Handelsråd Seppo Koivula, Jord- och skogsbruksministeriet

Biträdande avdelningschef Veli-Mikko Niemi, Jord- och skogsbruksministeriet

Överinspektör Tiina Soisalo, Jord- och skogsbruksministeriet

Sekreterare:

Koordinator Päivi Tähtinen, Jord- och skogsbruksministeriet

Arbetsgruppen för produktionssätt samordnar och styr utarbetandet och utvecklingen av god nationell produktionspraxis och handlingsmodeller för kvalitetsarbetet.

Arbetsgruppen samlades bara en gång under 2008, eftersom man länge sökte företagsledningars riktlinjer för ett gemensamt kvalitetssystemarbete och en enhetlig beskrivning av produktionssätt. Under året följde arbetsgruppen bland annat upp projektet Mervärde av kvalitetsarbete, som genomfördes av MTT Ekonomisk forskning, och en del av medlemmarna var med på resan som projektet ordnade till Tyskland för att ta del av tyska kvalitetssystem. Besöksmål var Globalgap, ett företag som utvecklar ett frivilligt kvalitetssystem, QS -Qualität und Sicherheit GmbH. Man besökte även Tysklands konsumentskydds-, livsmedels- och jordbruksministerium för att få information om Tysklands databaser med GM-förpackningspåskriften. Utbytet av resan kommer att användas i arbetsgruppen när man bedömer om kvalitetssystemen passar för Finland.

Arbetsgruppen för kommunikation

Arbetsgruppen samlades fem gånger under året. Arbetsgruppen för kommunikation verkade aktivt och förberedde bland annat evenemanget MAT & PRIS, som arrangerades vårvintern 2009. Taitomylly gjorde i samarbete med kommunikationsgruppen upp en kommunikationsplan för 2008 och skötte bland annat Kvalitetskedjans kontakter till media.

Ordförande:

Kommunikationschef Pekka Väisänen, Jord- och skogsbruksministeriet

Medlemmar:

Kommunikationschef Suvi Anttila, ProAgria Landsbygdscentralernas Förbund

Utbildnings- och utvecklingschef Mirja Hellstedt, Finfood – Finlands Matinformation rf

Kommunikationsdirektör Hilikka Hyrkkö, fram till 31.10, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK

Kommunikationschef Marja Laeslehto, Livsmedelssäkerhetsverket Evira

Livsmedelsexpert Annikka Marniemi, Finlands Konsumentförbund rf

Kommunikationsdirektör Sirpa Rinne, Livsmedelsindustriförbundet rf

Verkställande direktör Riikka Seppälä, Inhemska Trädgårdsprodukter rf

Överinspektör Tiina Soisalo, Jord- och skogsbruksministeriet

Elina Sojonen, Finlands Dagligvaruhandel rf

Jurist Merja Söderström, Turism- och Restaurangförbundet MaRa rf

Sekreterare:

Informatör Maria Nikunlaakso från Jord- och skogsbruksministeriet, från och med 17.11 Pauliina Munukka

Arbetsgruppens uppgift är att planera, genomföra och styra konsumentkommunikationen inom kvalitetsstrategin samt den interna kommunikationen i Kvalitetskedjan.

Sekretariatet för den nationella kvalitetsstrategin för livsmedel:

Kvalitetsstrategins koordinator Sini Saares fram till 31.1 och Tiina Soisalo från och med 1.6

Kvalitetskedjans projektansvariga Seija Ahonen

Kvalitetsstrategins informatör Maria Nikunlaakso och från och med 17.11 Pauliina Munukka, 0,5 årsverken

Utvecklingschef Pirjo-Liisa Penttilä, kvalitetsinformationssystemen

Koordinatorn för Spannmålsbranschens samarbetsgrupp Päivi Tähtinen, arbetsgruppen för produktionssätt

KVALITETSSYSTEMARBETE

I Kvalitetskedjans verksamhet har man upplevt det viktigt att utreda om man för vår livsmedelskedja skulle kunna skapa ett enhetligt kvalitetssystem som stärker vår produktions image. Utifrån förutredningsprojektet Ett nationellt kvalitetsmärke för livsmedel, som genomfördes 2007, startades ett mångårigt projekt Mervärde av kvalitetsarbete: Utveckling och kontroll av det nationella kvalitetssystemet för livsmedelskedjan. Projektet är en av de viktigaste åtgärderna inom Kvalitetskedjan 2008. I projektet som genomförs av MTT produceras innehållet i och kvalitetskriterierna för det nationella kvalitetssystemet för livsmedelskedjan. Även det gemensamma innehåll och perspektiv som den konsumentorienterade kommunikationen inom kvalitetsarbetet ska ha identifieras. Kvalitetssystemet byggs upp i samarbete med representanter för forskning, branschaktörer, experter och intressentgrupper. Handlingsinstruktionerna för primärproduktionen länkas samman med det kvalitetssystem som skapas i projektet.

SPANNMÅLSBRANSCHENS SAMARBETSGRUPP (VYR)

Medlemmar i VYR blev 2008 Tilasiemen Oy och VTT, och sammanlagt har samarbetsgruppen nu 38 medlemmar. VYR förnyade sina internetsidor och utvecklade marknadsinformationstjänsten. Den elektroniska marknadsöversikten Viljaviesti publicerades nio gånger. Enkäterna om vilka spannmål odlarna tänker så genomfördes i februari och enkäterna om försäljningsplaner och inträde på marknaden i oktober.

En guide om avtalsverksamheten inom spannmålshandeln publicerades. VYR deltog som finansiär och samordnare i följande projekt som leddes av MTT: Lyft för ryps (Rypsinoste), Bättre bakegenskaper för vete och utveckling av ett system för prognostisering av vetets falltal. VYR fortsatte att samordna uppföljningen av den riksomfattande mögeltoxinsituationen. VYR finansierade vegetationsproverna i mögeltoxinsuppföljningen och analyserna av förhållandena mellan orsak och verkan.

NÄTVERKET AV KVALITETSINFORMATIONSSYSTEM FÖR LIVSMEDELSEKONOMIN (ELATI)

ELATI är ett planerings- och utvecklingsprogram för nätverket av kvalitetsinformationssystem för livsmedelsekonomi som används för att säkra att systemen är kompatibla och dataöverföringen mellan olika aktörer effektiv. Utgångspunkten i genomförandet av kvalitetsinformationssystemen är ett decentraliserat nätverk som består av de nuvarande systemen och de nya system som utvecklas. Vid utveckling av informationssystem har det av tradition rekommenderats att man framskrider etappvis, eftersom man då kan utvärdera resultatet av de tidigare etapperna. Vid bedömning och uppstartning av projekt har man fäst uppmärksamhet vid systemens kompatibilitet. Även utvecklingsarbete där man kan utnyttja tidigare informationssystem eller deras strukturer har ansetts viktigt.

Under 2008 startade man och fortsatte projekt som är viktiga med tanke på nätverksutvecklingen. Samarbetet mellan aktörer inom livsmedelskedjan och myndigheter har utvecklats särskilt i samband med projekten kring egenkontroll och spårbarhet. I myndighetsprojekten har samarbetet utökats framför allt i fråga om datainsamlingen inom miljö- och hälsoskyddet och planeringen av ett gemensamt register över tillsynsobjekt. Även representanter för industri, handel och systemleverantörer har deltagit. Man har försökt effektivisera utvecklingen av de informationssystem som livsmedelstillsynsmyndigheterna ansvarar för och påbörja planeringen av de informationssystem som saknas. Livsmedelssäkerhetsverket har fått en dataadministrationsstrategi

för 2007–2013. Evira har inlett ett för ELATI betydande projekt, där ett nytt gemensamt informationssystem för laboratoriet och tillsynen byggs. Det nya systemet som byggs upp av kompatibla delkomponenter ersätter verkets många separata laboratorie- och tillsynssystem.

Med finansiering från kvalitetsstrategin har man i första hand säkrat utvecklingen av system som stöder egenkontrollen inom livsmedelskedjan. Av dessa projekt har det viktigaste varit den databank för egenkontroll som byggts upp för Finlands Dagligvaruhandel rf. Förbindelser från myndighetssystemen har byggts till databanken. Det nya systemet utgör en modell när det gäller utveckling av system som stöder dataöverföring mellan livsmedelskedjan och kommunala myndigheter.

I projektet "Utveckling och ibruktage av elektroniska handlingsmodeller och tillvägagångssätt i kontraktproduktionen av spannmål" har aktörerna i samarbete tagit fram en ny handlingsmodell för spannmålskedjan. Med hjälp av handlingsmodellen som samfinansierats av ministeriet och industrin effektiveras kedjans verksamhet och nya möjligheter för spannmålsbranschen skapas.

Tillsammans med Föreningen för bekämpning av djursjukdomar har man vidareutvecklat det nationella uppföljningssystemet för nöthälsovård NASEVA. Nötregistrets kompatibilitet har ökat bland annat genom öppna gränssnitt. Hälsoklassificeringssystemet för svingårdar SIKAVA (ETU-tjänster) har också vidareutvecklats.

Utveckling av datasystem för matförsörjningen har varit ett viktigt verksamhetsområde. Utnyttjandet av elektroniska datasystem i yrkeskökens egenkontroll öppnar nya möjligheter för utveckling av informationsteknologi. En omfattande utredning om möjligheten att i egenkontrollen och livsmedlens spårbarhet utnyttja olika elektroniska datasystem för yrkeskök har gjorts.

PROJEKT KRING KVALITETSKEDJOR SOM PÅGÅTT UNDER 2008

Konsumenter

Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK: Faddergårdsverksamhet för daghem och skolor. Med hjälp av ett pilotprojekt skapas en varaktig förbindelse mellan gårdar och skolor. För grundskoleleverna i årskurs fem presenteras matens väg från jord till bord och för niondeklassisterna gårdar och hur man på dessa arbetar enligt principen om hållbar utveckling samt arbetsplatser i livsmedelskedjan.

Finlands Konsumentförbund: Läskunnighet av påskrifterna på livsmedelsförpackningar – nyckeln till hälsosamma val. I projektet skapas en kostupplysningsmodell och man arbetar för att förpackningspåskrifterna ska underlätta konsumentens val.

Matservice

SAKKY Samkommunen för utbildning i Savolax/EkoCentria: Veckorna för närproducerad mat 2008. I projektet främjas samhällsansvarigt kvalitetstänkande och användningen av närproducerad mat i den offentliga yrkeskökssektorn genom evenemangen Veckorna för närproducerad mat, Stafetten för närproducerad mat och Seminariet om närproducerad mat, som hålls i riksdagen.

SAKKY Samkommunen för utbildning i Savolax/EkoCentria: Hållbara offentliga mattjänster. I projektet väcks beslutsfattarnas och matservicepersonalens intresse för och behov av att göra hållbara livsmedelsanskaffningar och utveckla måltidskvaliteten inom matservicen för barn och unga.

Finlands Köksmästare rf: Kvalitetskedjekommunikationen i Finlands Köksmästare rf 2008. Köksmästarna främjar genom projektet den finska kokkonsten, matkulturen och kvalitetsarbetet.

Unione Oy, Viisi Tähteä-tidningens Finlands Bästa 2008. Projektet Finlands Bästa främjar information om finländska produkter och producenter till konsumenterna via restauranger och yrkesfolk inom restaurangbranschen. I projektet lyfter man fram framgångsrika småproducenter och deras produkter och tjänster samt finländsk matkultur.

HSE Executive Education Oy: Instruktioner för livsmedelsanskaffning. I projektet skapas instruktioner som ska effektivisera kommunernas och övriga offentliga samfunds livsmedelsanskaffningsprocesser och utveckla samarbetet mellan köpare och säljare.

Handel

Finlands Dagligvaruhandel rf: Guide för små och medelstora företag inom livsmedelsbranschen om hur man som varuleverantör till HoReCa-partihandeln når framgång. I projektet utarbetas en internetguide för SM-varuleverantörer till s.k. HoReCa-partiaffärer, som betjänar storkök, och HoReCa-partiaffärernas personal.

Finlands Kommunförbund: Förenhetligande av kommunala myndighetsinspektioner och utnyttjande av inspektionsinformationen i databanken för egenkontroll. Projektet effektiviserar tillsynen av livsmedelssäkerheten, förenhetligar myndigheternas inspektionsrapporter och utvecklar dataöverföringen mellan dagligvarubutikers och myndigheters datasystem.

Industri

Köttindustrins forskningscentral, LTK Andelslag: Säker försäljningstid för fiskprodukter. I projektet utarbetas instruktioner om bland annat säker tillverkning, riskbedömning och riskhantering av fiskkonserver samt en rapport om Finlands riskprofil.

Köttindustrins forskningscentral, LTK Andelslag: Projekt för utveckling av slakteriernas HACCP- och egenkontrollsystem. Instruktionerna för egenkontroll för små anläggningar inom köttbranschen kompletteras med de krav på egenkontroll som inte gällde 2007.

Institutionen för klinisk produktionsdjursmedicin/Forskningscentralen för djurvälstånd: Kalkonernas välfärd vid transport. I projektet undersöks kalkonernas transportförhållanden och -händelser och hur dessa påverkar kalkonernas välfärd. Välfärdsåtgärder för kalkontransporter och system för uppföljning av välfärden utvecklas.

Primärproduktion

Arktiska Aromer rf: Projektet Kvalitet från naturen III. Projektet utvecklar plocknings- och transporthygien och producerar rådgivningsmaterial för dem som plockar, först köper upp och förädlar naturprodukter.

Inhemsk Trädgårdsprodukter rf: Projektet Kvalitetsgård III. I projektet utvecklas ett auditeringsförfarande för packeriföretag som säkrar att underleverantörerna förbinder sig till avtalsvillkoren. Ett datasystem utvecklas. Utbildning för packerier och deras kontraktsochordnas.

ProAgria Landsbygdscentralernas Förbund: Genomförandet av tävlingen Årets Lantgård 2008. Tävlingsens syfte är att utveckla gårdarnas konkurrenskraft. Konkurrenskraften kan förbättras i hela kedjan vilket vill göras mer känt bland lantbruksföretagarna och den övriga kedjan.

Finlands fjäderfäförbund: De nationella förberedelserna för välfärdsdirektivet för broiler. Välfärdsdirektivet för broiler träder i kraft 30.6.2010. Under den pågående övergångsperioden

utreds nivån på broilers välfärd i Finland och kriterier, mätare och uppföljningssystem för välfärden skapas.

Hela kedjan

Föreningen för bekämpning av djursjukdomar ETT rf: Utvecklingen under det andra skedet i Naseva, det nationella hälsovårdssystemet för nötgårdar. I projektet utvecklas ProHälsa-delen i Naseva och Naseva-systemet görs till ett redskap som främjar produktionsmål. Avkastnings- och hälsorapporter förenhetligas och utnyttjande av information utvecklas.

Föreningen för bekämpning av djursjukdomar ETT rf: Utveckling av Sikava till ett hjälpmedel vid produktion av kedjeinformation och utbildning i dess användning för producenter och intressentgrupper. I projektet ges producenter och intressentgrupper utbildning i att aktivt använda Sikava, hälsoklassificeringssystemet för svingårdar. Kedjeinformationen blir tillgänglig i elektronisk form på internet för dem som behöver.

Finfood – Finlands Matinformation rf: Åtgärdsprogrammet för den ekologiska livsmedelsekonomin. Projektet grundar sig på den strategi för 2007–2015 som utarbetats inom den ekologiska branschen. Åtgärdsprogram för fem produktionsperspektiv och tre kundperspektiv görs upp i enlighet med strategins krav.

MTT, bioteknik- och livsmedelsforskning, livsmedelsprocesser: Utveckling av rapporteringen om livsmedelskedjan och miljöansvaret (KEDJEANSVAR). I projektet skapas den första rapporten om hela livsmedelskedjans miljöansvar.

MTT: Mervärde av kvalitetsarbete: Utveckling och kontroll av det nationella kvalitetssystemet för livsmedelskedjan. Projektets mål är att bygga upp, verifiera och upprätthålla det nationella kvalitetssystemet. Alternativ till kvalitetssystemets innehåll, struktur och kriterier utreds.

ProAgria Landsbygdscentralernas Förbund: Utveckling och ibruktagande av elektroniska handlingsmodeller och tillvägagångssätt i kontraktproduktionen av spannmål. Projektet gör systemet med den elektroniska handlingsmodellen vida känt bland spannmålsodlarna och förbereder ibruktagandet av de elektroniska system som används i kontraktverksamheten inom spannmålsodling i spannmålshandeln.

Åbo handelshögskola: Vilken mat i morgon? – Den framtida strukturen i finländarnas matkonsumtion och de faktorer som styr denna. Projektet har som syfte att främja konkurrenskraften inom livsmedelsekonomin på basis av långsiktig framtidsinformation. Även alternativa framtida utvecklingsförlopp tas fram för livsmedelsindustrin.

VYR Spannmålsbranschens samarbetsgrupp 2007–2009. Verksamhetsunderstöd. Samarbetsgruppens mål är att förbättra den finländska spannmålskedjans konkurrenskraft. Gruppen genomför och följer upp Den nationella spannmålsstrategin (2006).